

Punktem centralnym heroicznej walki o wolność Polski i prawdy o niej jest w scenariuszu Powstanie Warszawskie. Wnosi ono do fabuły filmu rok 1944 jako znaczący nie tylko dla historii Polski i II wojny światowej, ale również dla polskiej historiozofii i kultury. W fabule filmu stanowi natomiast lustrzane odbicie przytoczonej na samym jej początku Mickiewiczowskiej koncepcji polskiego ducha wolności - jej „wskrzesiciela” - wyrażonej w widzeniu ks. Piotra w III Części *Dziadów*, który nosi owo sięgające Biblii imię : czterdzieści i cztery. Te elementy scenariusza decydują o jego ponadhistorycznym wymiarze, który potwierdza finalna część dzieła. Pojawia się w niej na krótko przedstawiona przez Kazimierza Dejmka w 1968 roku inscenizacja *Dziadów* jako przejaw odradzającego się w epoce komunizmu polskiego ducha wolności.

Scenariusz Lesława Wilka odbiega od standardowych scenariuszy filmów historycznych. Jego wybitny charakter i oryginalność wynikają nade wszystko z obecności symboliki patriotycznej. Jest ona zakorzeniona w sferze metafizyczno-religijnej, obejmującej ukierunkowanie każdego człowieka na prawdę i wolność. Dzięki temu zakorzenieniu tematyka scenariusza staje się bliska współczesnemu - nie tylko polskiemu - odbiorcy, poszukującemu wyższego sensu i celu swojego istnienia. Scenariusz zasługuje nie tylko na wyjątkową uwagę i wyróżnienie, ale również na realizację.

Arlemy